

Михальчишина Лариса, Наконечний Олександр, Дячук Євгеній. Сучасні тренди та виклики професійного ландшафту ІТ-фахівців в Україні. *Економічний дискурс*. 2025. Випуск 1-2. С. 31-40.
DOI: <https://doi.org/10.36742/2410-0919-2025-1-4>

УДК 004:331.5(477)
JEL Classification J24.

Михальчишина Лариса

к.е.н., доцент, кафедра оподаткування та фінансів
Приватний вищий навчальний заклад
«Вінницький інститут конструювання одягу і підприємництва»,
м. Вінниця, Україна

E-mail: larysa.mykhalchyshyna@gmail.com

ORCID: 0000-0002-2579-3313

Наконечний Олександр

викладач, Структурний підрозділ «Фаховий коледж конструювання одягу»
м. Вінниця, Україна

E-mail: nakonechnyi.oleksandr.00@gmail.com

ORCID: 0000-0002-3018-5611

Дячук Євгеній

викладач, Структурний підрозділ «Фаховий коледж конструювання одягу»
м. Вінниця, Україна

E-mail: zhenya_dyachuk@icloud.com

ORCID: 0009-0005-7326-1409

СУЧАСНІ ТРЕНДИ ТА ВИКЛИКИ ПРОФЕСІЙНОГО ЛАНДШАФТУ ІТ-ФАХІВЦІВ В УКРАЇНІ

Анотація

Вступ. Сфера інформаційних технологій в Україні є ключовою галуззю сучасної економіки, потужним експортним драйвером, що суттєво впливає на цифрову трансформацію суспільства. Проте пандемія COVID-19 та повномасштабна війна створили нові виклики, які кардинально змінили професійну середовище для ІТ-фахівців. Дослідження нових трендів і бар'єрів є необхідним для формування ефективної освітньої, кадрової та економічної політики в ІТ-сфері.

Методи. У дослідженні застосовано комплексний міждисциплінарний підхід, що поєднує кількісні та якісні методи аналізу: метод системного аналізу; метод динаміки; метод порівняльного аналізу; контент-аналіз публічних джерел; вторинний аналіз статистичних даних; експертне оцінювання ІТ-галузі і ринку її праці; графіко-аналітичні методи.

Результати. Окреслено основні переваги українського ІТ-аутсорсингу, зокрема: потужний кадровий потенціал, економічну доцільність, якісну технічну освіту, цифрову зрілість та витривалість до криз. Проаналізовано структурні зміни, зокрема динаміку робочої сили, тенденції зайнятості та поведінки на ринку праці у період з 2022 по 2024 рік. На основі останніх даних дослідження висвітлює тимчасовий спад у 2022 році, за яким у 2023–2024 роках спостерігаються ознаки відновлення та стабілізації. Розкрито ключові проблеми, з якими зіткнулися ІТ-компанії в період пандемії COVID-19 та воєнних дій, а також зазначено, що ці виклики стали поштовхом до цифрової трансформації, розвитку дистанційних форматів роботи й стратегій безперервності бізнесу. Визначені актуальні тренди у ІТ-сфері за останні три роки: розвиток аутсорсингової моделі; віддалена зайнятість та цифрова мобільність; попит на нові спеціалізації; збереження надійності та стійкості. Описано

етапи трансформації ринку ІТ-вакансій протягом 2022–2024 років. Виокремлено головні виклики для ІТ-фахівців під час війни та запропоновано напрями підтримки конкурентоспроможності галузі.

Перспективи. У подальших дослідженнях доцільно аналізувати ефективність державної підтримки ІТ-сектору, вплив гібридної зайнятості та трансформацію освітніх траєкторій, з урахуванням досвіду країн Центрально-Східної Європи.

Ключові слова: ІТ-галузь, ІТ-аутсорсинг, трансформація, ІТ-фахівець, ринок вакансій, виклики, війна, тренди.

Вступ.

Сфера інформаційних технологій є однією з ключових галузей сучасної економіки, яка суттєво впливає на цифрову трансформацію суспільства. В Україні ІТ-сектор уже тривалий час відіграє роль потужного експортного драйвера, забезпечуючи валютні надходження, нові робочі місця та високий рівень інтеграції у глобальні ринки.

Проте пандемія і повномасштабна війна в Україні створили нові виклики, що суттєво змінили професійне середовище для ІТ-фахівців. У зв'язку з цим надзвичайно актуальним є вивчення новітніх трендів і бар'єрів, які формують сучасний професійний портрет ІТ-спеціаліста в Україні.

Таким чином, дослідження актуальних змін у професійному середовищі ІТ-фахівців є необхідною передумовою для формування ефективної освітньої, кадрової та економічної політики у ІТ-сфері. У цьому контексті особливого значення набуває дослідження викликів і можливостей, які супроводжують трансформацію ІТ-ринку в умовах кризи та відновлення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Специфіку, тенденції та проблематику розвитку українського ІТ-сектору у своїх наукових працях досліджують Винничук Р. О., Питльована А. І., Назаренко І. Л., Ткаченко Ю. В., Шевчук І. Б., Шевчук А. В., Лісік О.А., Моряк Т.П., Мельник Т., Завгородня Є., Сабадашина Ю., Губін А. тощо. Фахівці НІСД часто публікують аналітичні матеріали щодо зайнятості в ІТ-сегменті праці України, зокрема в умовах війни, оцінюючи попит і пропозицію ринку, динаміку вакансій та регіональні особливості.

Лісік О. А. та Мокряк Т. П. [7] дослідили стан галузі в умовах повномасштабної війни та проаналізували міжнародний досвід підтримки ІТ-сектору, зокрема ізраїльський кейс. Мельник Т. і Завгородня Є. [8] оцінили роль ІТ-сектору в економіці до та під час війни, акцентуючи увагу на проблемах скорочення попиту і трудової міграції. Шевчук І. Б. та Шевчук А. В. [18] проаналізували динаміку ІТ-ринку України, зокрема зміни у сфері працевлаштування під час війни.

Платформи DOU [3; 12; 13], AIN.UA [4], BDO Україна [17], IT Expert [14] та IT Research Ukraine [15] регулярно досліджують динаміку ІТ-ринку в Україні, зокрема структуру зайнятості, рівень зарплат, міграційні тенденції, розвиток бізнес-моделей та вплив війни. Їхні аналітичні звіти слугують важливим джерелом для формування стратегій розвитку ІТ-сфери. Тому, дослідження трансформаційних змін на ІТ-ринку в кризових умовах не втрачають актуальності.

Мета.

Метою цієї статті є аналіз сучасних трансформацій, основних тенденцій та викликів, які визначають професійний образ ІТ-фахівця в Україні в умовах глибоких змін, спричинених пандемією та повномасштабною війною.

Методологія дослідження.

У дослідженні застосовано комплексний міждисциплінарний підхід, що включає елементи соціології, економіки, публічного управління та інформаційних технологій. Враховуючи складність предмета дослідження – професійний портрет ІТ-фахівця в умовах кризи, – методологія поєднує кількісні та якісні методи аналізу, що забезпечують комплексне охоплення проблематики.

Основою стало використання системного аналізу для вивчення структури та динаміки ІТ-ринку України. Порівняльний метод дозволив простежити зміни у працевлаштуванні фахівців у

2022–2024 роках. Контент-аналіз аналітичних звітів (DOU, IT Research Ukraine, OECD) та публікацій науковців виявив ключові тренди й бар'єри. Вторинний аналіз статистичних даних (НБУ, Work.ua, Мінцифри) забезпечив об'єктивну оцінку стану галузі. Додатково враховано експертні оцінки представників ІТ-компаній і ринку праці. Для ілюстрації результатів застосовано графіко-аналітичні методи (таблиці), що сприяло формулюванню висновків і практичних рекомендацій.

Результати.

Протягом понад десятиліття Україна незмінно входить до числа провідних країн щодо формування напрямів ІТ-аутсорсингу в Центральній та Східній Європі, що свідчить про її усталену присутність та зрілість на світовому ринку. За даними аналітичних центрів, понад 70% компаній працюють на зовнішні ринки, що забезпечує валютні надходження та створює конкурентне середовище. Економічний внесок ІТ-сектору є значним; за перші дев'ять місяців 2022 року обсяг ІТ-послуг зріс на 13% до 5,5 мільярда доларів США [14]. До 2024 року ІТ-експорт становив 37,4% від загального обсягу експорту послуг, підтверджуючи його роль як надійної експортно-орієнтованої галузі [10].

І хоча протягом перших дев'яти місяців 2024 року відбулося зниження обсягів експорту на 4,6%, українська ІТ-індустрія продемонструвала надзвичайну стійкість, з очікуваним поступовим покращенням у 2025 році, хоча швидкого зростання не прогнозується [4]. За даними Національного банку України, у 2024 році ІТ-індустрія принесла в українську економіку \$6,45 млрд завдяки експорту своїх послуг, що на 4,2% менше порівняно з попереднім роком [13].

Здатність сектору підтримувати бізнес під час повномасштабного вторгнення є суттєвою: понад 85% фахівців продовжували працювати повний робочий день, і лише 2% ІТ-компаній припинили діяльність. Така стійкість підкріплена проактивними заходами, такими як релокація співробітників, глобальний пошук талантів та оснащення офісів генераторами та Starlink для забезпечення безперервності бізнесу. ІТ-індустрія в Україні прогнозує стабільне зростання з річним темпом 9,7%, досягнувши приблизно 1,73 мільярда доларів США до 2029 року, що відображає її базову силу та адаптивність [11; 13].

Українська ІТ-галузь традиційно орієнтована на аутсорсингові послуги. Основні напрями ІТ-аутсорсингу в Україні доцільно поділити на дві групи:

- *основні (класичні)*: розробка програмного забезпечення, тестування ПЗ та забезпечення якості (QA), технічна підтримка та хмарні сервіси;
- *нові (спеціалізовані)*: штучний інтелект (ШІ), машинне навчання (МО) та наука про дані (Data Science), послуги DevOps, рішення з кібербезпеки, UI/UX дизайн, технологія блокчейн.

Ключові переваги ІТ-аутсорсингу в Україні наведено у таблиці 1.

Таблиця 1. Головні переваги ІТ-аутсорсингу в Україні*

Переваги	Короткий опис
Кадровий потенціал	Понад 200 тис. ІТ-фахівців, прогнозується зростання до 450 тис.; 36 тис. випускників технічних спеціальностей щорічно, із них 43% мають досвід понад 6 років; 8% – 15 років досвіду, що свідчить про глибоку експертизу; перше місце в Європі за кількістю випускників технічних спеціальностей.
Економічна ефективність	Українські постачальники ІТ-послуг пропонують висококонкурентні тарифи, надаючи послуги преміум-класу без преміальної ціни. Середні погодинні ставки для розробки програмного забезпечення коливаються від 25 до 50 доларів, що є значно нижче, порівняно зі \$100-150 в США. Загальна економія витрат може досягати до 75%, порівняно з наймом команд у США чи Західній Європі.
Культурна сумісність	Відповідність західним бізнес-практикам; розуміння глобальних ринкових нюансів; спільні професійні цінності (дотримання термінів, якісна робота та відповідальність за проект).
Володіння англійською мовою	Близько 75% розробників добре володіють англійською; понад 42% вільно; 30% мають просунутий рівень, що сприяє безперерйній комунікації з міжнародними клієнтами.
Часовий пояс	Працюючи в часовому поясі GMT+2, Україна випереджає більшість європейських країн на 1-2 години та США на 7-9 годин, що забезпечує значне перекриття робочих годин та ефективну співпрацю в реальному часі.

Продовження табл. 1

Стійкість бізнесу	Демонстрована здатність підтримувати операції під час конфлікту; проактивні заходи (генератори, Starlink, релокація).
Освіта персоналу	Україна має міцну основу технічної освіти з 316 ВНЗ, які випускають висококваліфікованих спеціалістів. Українські програмісти продемонстрували свою майстерність, набравши 88,7% на HackerRank Challenges, підтверджуючи свої висококласні технічні навички.
Цифровізація	Країна демонструє значний прогрес у цифровізації, посідаючи 3 місце у світі за впровадженням криптовалют та 46 місце у світі за електронним урядуванням, що відображає цифрове зріле середовище.

*Джерело: сформовано авторами на підставі [8; 9; 16; 18; 19].

Спочатку пандемія COVID-19, потім повномасштабне вторгнення РФ на територію нашої країни спричинили ряд збоїв: масова релокація компаній, звільнення або вимушене переміщення фахівців, загроза фізичній безпеці, зменшення кількості проєктів, зростання конкуренції на ринку праці, потреба у швидкій адаптації до віддалених форматів, бізнес-моделей роботи, тощо. Проте ІТ-сектор продемонстрував надзвичайну стійкість та продовжив роботу, а збої для нього водночас стали каталізатором прискорення цифрової трансформації.

До основних проблеми, з якими зіткнулися українські ІТ-компанії та їх фахівці під час пандемії COVID-19, належать:

– *перехід на віддалену роботу та кібербезпека*: масовий і швидкий перехід на віддалену роботу виявив недоліки в інфраструктурі та безпеці багатьох компаній;

– *проблеми з ланцюгами постачання обладнання*: збої в глобальних ланцюгах постачання, особливо з виробництвом мікросхем, призвели до дефіциту та подорожчання комп'ютерного обладнання, серверів та інших компонентів, що вплинуло на швидкість розгортання нових проєктів та оновлення інфраструктури;

– *зміни в попиті та плануванні проєктів*: деякі ІТ-проєкти були припинені або скасовані через економічну невизначеність, тоді як попит на інші (наприклад, хмарні сервіси, інструменти для співпраці, електронна комерція) різко зріс, до того ж компаніям довелося швидко адаптувати свої стратегії та ресурсні плани;

– *виклики для управління персоналом*: віддалена робота створила нові бар'єри для управління командами, підтримки корпоративної культури, навчання та ментального здоров'я співробітників; необхідність забезпечити ефективну комунікацію та продуктивність у розподілених командах стала пріоритетом;

– *технологічна інтеграція та застарілі системи*: пандемія виявила слабкі місця у компаніях, які використовували застарілі технології та не мали достатнього рівня цифрової інтеграції, що змусило їх прискорити модернізацію та впровадження більш гнучких та масштабованих рішень.

Вимушена адаптація внаслідок повномасштабного вторгнення ворога на територію нашої країни прискорила впровадження передових стратегій безперервності бізнес-процесів, таких як віддалена робота, розподілені команди, залежність від генераторів та Starlink, а також міжнародні офіси [3]. Це свідчить про вищий рівень операційної зрілості та управління ризиками, ніж можна було б знайти на менш складних ринках. «Стрес-тест» війни ненавмисно зробив українські ІТ-компанії винятково надійними та стійкими партнерами. Клієнти отримують партнера з перевіреними можливостями надавати послуги в несприятливих умовах, що є унікальною перевагою.

Отже, українські компанії, ймовірно, випереджають міжнародні у впровадженні розподілених робочих моделей та відносно стійких інфраструктур, що робить їх дуже привабливими для світових компаній, які шукають стійкі ланцюжки поставок. Фактор безпеки даних та відповідності (ISO 27001, GDPR, HIPAA, CCPA) [11] ще більше посилює цю зрілість, оскільки ці заходи є вирішальними для роботи в середовищі високого ризику.

Отже, пандемія COVID-19 та війна сприяли переходу до гібридних та віддалених моделей

праці, що дало змогу українським спеціалістам працювати на іноземні компанії, не залишаючи країну, і в свою чергу, призвело до зростання фріланс-сектору та релокації компаній у безпечніші регіони. Разом із цим зросла затребуваність у спеціалізаціях, пов'язаних зі штучним інтелектом, кібербезпекою, DevOps, Data Science та UI/UX-дизайном, що зумовило зміну освітніх і кар'єрних орієнтирів. Крім того, важливим чинником професійної трансформації стало впровадження low-code/no-code рішень, що розширює ІТ-ландшафт за рахунок представників інших сфер [3; 10].

На основі аналізу динаміки кількості ІТ-спеціалістів у 2022–2024 роках (табл. 2) можна зробити деякі висновки щодо основних тенденцій розвитку ІТ-галузі в Україні в умовах війни та економічної нестабільності.

Таблиця 2. Динаміки кількості ІТ-спеціалістів у 2022–2024 роках*

Показники	Роки		
	2022	2023	2024
В Україні	228 тис.	242 тис.	238 тис.
Щорічний темп приросту, %	-	+6,1	-1,7
За кордоном	50-57 тис.	65 тис.	62-64 тис.
Щорічний темп приросту, %	-	+20,0	-3,0
Загальна кількість	285 тис.	307 тис.	302 тис.
Щорічний темп приросту, %	-	+7,9	-1,6

*Джерело: сформовано авторами на підставі [14; 15; 19].

У 2022 році загальна чисельність ІТ-фахівців становила приблизно 285 тисяч осіб, з яких 228 тис. перебували в Україні, а ще 50–57 тис. – за її межами. Наступного, 2023 року, спостерігалось зростання кількості ІТ-спеціалістів: в Україні на 6,1%, а за кордоном – на 20%. У результаті загальна чисельність зросла до 307 тис. осіб, що майже на 8% більше порівняно з 2022 роком. Проте, у 2024 році зафіксовано незначне скорочення ІТ-ринку: кількість спеціалістів зменшилася на 1,7%, а за кордоном – на 3%. Загальна кількість ІТ-фахівців склала 302 тис. осіб, що майже на 2% менше, ніж у 2023 році.

Таким чином, попри незначне зниження показників у 2024 році, ІТ-сектор України демонструє відносну стійкість. Зростання у 2023 році свідчить про адаптаційний потенціал галузі, тоді як зменшення в 2024 році є наслідком міграційних процесів, ринкових коливань або релокації бізнесу.

Період 2022-2024 років демонструє значні коливання на ринку праці ІТ-сектору України, що безпосередньо пов'язані з геополітичною ситуацією (табл. 3).

Таблиця 3. Основні тенденції на ринку ІТ-вакансій в Україні за 2022–2024 роки*

Роки	Фази розвитку	Кількість ІТ-вакансій	Коротка характеристика
2022	Криза	70 618	– Кількість вакансій зменшилася на 37%, порівняно з 2021 роком. – Середня кількість відгуків на одну вакансію зросла з 4 у 2021 році до 17 у 2022 році, що свідчить про зростання конкуренції.
2023	Адаптація	Біля 80 000	– Середня кількість відгуків на одну вакансію зросла до 37, що вказує на підвищену конкуренцію серед кандидатів. – Згідно з даними Work.ua, у грудні 2023 року кількість ІТ-вакансій становила 4996, а кількість резюме – 295 308.
2024	Відновлення	6 445 (січень 2024 р.) 6 408 (березень 2025 р.)	– У січні 2024 року кількість ІТ-вакансій досягла рекордного показника (6 445 осіб), що є найвищим рівнем з початку війни. – За перше півріччя 2024 року кількість вакансій зросла на 22%, порівняно з аналогічним періодом 2023 року.

*Джерело: сформовано авторами на підставі [1-4; 6; 12].

Так, у 2022 році ринок праці у сфері інформаційних технологій в Україні зазнав глибокого спаду через початок повномасштабного вторгнення РФ, що спричинило істотну економічну і соціальну дестабілізацію. Війна викликала масову релокацію IT-фахівців, переформатування бізнес-процесів та скорочення інвестиційної активності. У результаті значна частина компаній переорієнтувала свою діяльність на утримання наявних проєктів, що призвело до зниження попиту на нових працівників. За підсумками року кількість IT-вакансій скоротилася майже на 37 % у порівнянні з 2021 роком.

У 2023 році ситуація на IT-ринку почала стабілізуватись. Спостерігалось поступове зростання кількості вакансій, що свідчить про адаптацію компаній до нових умов, відновлення бізнес-активності та підвищення попиту на цифрові рішення. Відновлення операційної діяльності IT-компаній стало важливим індикатором повернення ринку до фази помірного зростання. При цьому конкуренція серед кандидатів зросла, що проявилось в збільшенні кількості відгуків на кожну вакансію. І лише у 2024 році ринок праці у IT-сфері продемонстрував чітку тенденцію до відновлення та зростання. У січні було зафіксовано рекордну кількість IT-вакансій – 6 445, що є найвищим показником з початку повномасштабної війни. Загалом упродовж першого півріччя 2024 року спостерігалось зростання кількості вакансій на 22 %, порівняно з аналогічним періодом 2023 року [17].

Таким чином, аналіз динаміки ринку IT-вакансій протягом 2022-2024 років відображає фази кризи, адаптації та відновлення, підкреслюючи значну стійкість та потенціал зростання IT-індустрії України в умовах складної економічної та політичної ситуації.

Згідно з дослідженням IT Research Ukraine [15], у 2024 році в Україні налічувалося 2118 активних верифікованих IT-компаній. Із них половина – сервісні: 47% займаються аутсорсингом, ще 3% – аутстафінгом. Продуктові компанії становлять 31%, решта працюють за змішаною бізнес-моделлю. Українські технологічні компанії продовжують відкривати нові офіси, переважно за межами країни. Серед CEO, які планують розширення (51%), понад третина розглядає відкриття представництва в іншій державі. Найчастіше обирають Польщу. Водночас 6% керівників планують закрити офіс в Україні.

Цього року кількість IT-фахівців в Україні дещо зменшилася – на 1,6%, і зараз їх налічується 302 тисячі осіб. З цієї кількості 238 тисяч спеціалістів живуть і працюють безпосередньо в Україні. Також спостерігається зменшення кількості українських IT-спеціалістів, які працюють за кордоном. Порівняно з минулим роком, їх кількість зменшилася на 3% і зараз становить від 62 до 64 тис. осіб (торік ця цифра сягала 65 тис. осіб).

Україна залишається джерелом висококваліфікованих технічних кадрів. Понад 43% IT-спеціалістів мають досвід роботи в галузі понад 6 років, причому 9% з них працюють у IT вже понад 15 років. Більше 82% усіх технічних талантів – це спеціалісти рівня Middle, Senior та Lead. Цікаво, що майже половина людей, зайнятих в IT-галузі, здобули або здобувають технічну освіту, пов'язану з комп'ютерними науками. Проте все частіше до роботи в IT залучаються випускники нетехнічних спеціальностей. У 2023 році таких фахівців було 35,6%, тоді як у 2024 році їхня частка зросла до 39,2% [15].

Узагальнюючи вищезазначене, до актуальних трендів в IT-сфері України нині доцільно віднести: розвиток аутсорсингової моделі; віддалена зайнятість та цифрова мобільність; попит на нові спеціалізації; збереження надійності та стійкості.

За останні три роки українські IT-фахівці стикнулися з низкою викликів, які обумовлені як внутрішньо-політичними, так і зовнішньо-економічними факторами. Серед найбільш актуальних викликів варто виділити наступні [4; 5-7; 10; 12]:

1. Воєнна нестабільність і загроза безпеці: повномасштабна агресія РФ зумовила масштабну релокацію спеціалістів як всередині країни, так і за її межі. Постійна загроза фізичній безпеці та руйнування інфраструктури створили додаткові бар'єри для стабільної професійної діяльності.

2. *Скорочення кількості проєктів і вакансій*: оскільки у 2022 році ринок праці зазнав суттєвого спаду, компанії фокусувалися на збереженні існуючих проєктів, що призвело до зниження попиту на нових фахівців, особливо на рівні джуніорів. Ця тенденція поступово змінилася у 2023–2024 роках, проте конкуренція залишалася високою.

3. *Посилення конкуренції серед кандидатів*: значне зменшення кількості вакансій на тлі великої пропозиції фахівців зумовило зростання конкуренції. Від IT-спеціалістів дедалі частіше вимагаються сертифікації, практичний досвід із сучасними технологіями, високий рівень володіння англійською мовою.

4. *Необхідність швидкої адаптації до нових технологій*: потреба в переході до хмарних рішень, розвитку штучного інтелекту (AI), машинного навчання (ML), кібербезпеки та DevOps стала очевидною, тому безперервне професійне навчання є ключовим елементом збереження конкурентоспроможності на ринку.

5. *Макроекономічна та правова невизначеність*: зовнішньоекономічна турбулентність, податкові зміни, обмеження валютних операцій, залежність від зовнішніх ринків та донорського фінансування зумовлюють нестабільність у плануванні кар'єрних перспектив.

Усі зазначені виклики формують складне середовище функціонування IT-сфери, проте водночас стимулюють її до трансформації, інноваційного оновлення та зростання адаптивності до кризових ситуацій. На нашу думку, для збереження конкурентоспроможності українського IT-сектору необхідно:

- вдосконалювати освітню політику, орієнтуючись на практичну підготовку фахівців;
- розширювати програми підтримки інновацій, стартапів і державно-приватного партнерства;
- забезпечити стабільність правового поля для фрілансерів і IT-компаній;
- підтримувати психологічне благополуччя працівників у стресових умовах;
- інтегрувати українську IT-галузь у європейський цифровий ринок.

Висновки і перспективи.

Динаміка розвитку IT-галузі під час війни свідчить про високий ступінь стійкості і адаптивності, а також про її ключову роль у процесах цифрової трансформації, інноваційного розвитку та посилення конкурентоспроможності України на глобальному технологічному ринку. Професія IT-фахівця в Україні зазнає трансформацій під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників. Пандемія та війна виступили каталізатором цифрової трансформації, прискоривши впровадження віддаленої роботи та стратегій безперервності бізнесу, що зробило українські IT-компанії надзвичайно надійними та стійкими партнерами для світових клієнтів.

Попри численні виклики, галузь зберігає потенціал розвитку завдяки високому рівню кваліфікації фахівців, гнучкості ринку та здатності адаптуватися до нових умов. З метою підтримки конкурентоспроможності IT-сектору України, слід модернізувати освітню політику, посилювати підтримку інноваційних проєктів, гарантувати правову стабільність та сприяти інтеграції галузі до європейського цифрового простору. Ефективна взаємодія між державою, освітніми установами та бізнесом є ключем до формування стійкої й інноваційної цифрової екосистеми в Україні.

У подальших дослідженнях доцільно зосередити увагу на комплексному аналізі ефективності державної підтримки IT-сектору в умовах збройного конфлікту, зокрема щодо впровадження цифрових інструментів, податкових стимулів та програм інноваційного розвитку. Важливим напрямом є вивчення впливу гібридних та дистанційних форматів зайнятості на продуктивність праці та організаційну ефективність. Перспективним також є аналіз освітніх траєкторій нових спеціалізацій (AI, кібербезпека, Data Science) та порівняння трансформаційних процесів на IT-ринках країн Центрально-Східної Європи.

Список використаних джерел

1. IT-вакансії в Україні – статистика. Work.ua. 2023. URL: <https://www.work.ua/stat/count/?category=1&quantity=1&time=year> (дата звернення 25.04.2025)
2. Ukraine IT Job Market Statistics. LinkedIn. 2024. URL: https://www.linkedin.com/posts/geniocrp_ukraineit-jobmarket-itvacancies-activity-7214895708464648192-etxE (дата звернення 20.04.2025)
3. Артемчук О. Рекордний попит на IT-фахівців: вакансій і відгуків найбільше з початку великої війни – DOU. *Економічна правда*. 2024. URL: <https://epravda.com.ua/tehnologii/it-rinok-ukrajini-onoviv-rekord-6445-vakansiy-u-sichni-na-dou-802919> (дата звернення 15.04.2025)
4. Бублик А. Аналіз ринку праці в українській IT-індустрії 2025: Виклики та тенденції. *Українські IT-новини*. Травень 2025. URL: <https://itnews.kiev.ua/analiz-rynku-pratsi-v-ukrainskij-it-industrii-2025-vyklyky-ta-tendentsii-5504/> (дата звернення 30.04.2025)
5. Винничук Р. О., Питльована А. І. Стан та тенденції працевлаштування на IT-ринку України. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2022. 1(4). URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-4-07-01> (дата звернення 25.04.2025)
6. Губін А. Кількість вакансій зросла на 22% за перше півріччя, але червень просів – огляд IT-ринку. Highload.Tech. Липень 2024. URL: <https://highload.tech/uk/kilkist-vakansij-zroslo-na-22-za-pershe-pivrichchya-ale-cherven-prosiv-oglyad-it-rinku> (дата звернення 30.04.2025)
7. Лісік О., Моряк Т. Аналіз стану IT-сектору України в умовах повномасштабної війни. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 55. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-67> (дата звернення 15.04.2025)
8. Мельник Т., Завгородня Є. IT-сектор України на світовому ринку: 2022. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2022. № 6. С. 17- 36. URL: [https://doi.org/10.31617/3.2022\(125\)021](https://doi.org/10.31617/3.2022(125)021) (дата звернення 10.04.2025)
9. Назаренко І. Л., Ткаченко Ю. В. Стан і перспективи розвитку IT-сфери в Україні в період війни. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2023. № 81-82. С. 59-67.
10. Огляд IT-ринку на 2024 рік. *Galeranews. Аналітика*. Серпень 2024. URL: <https://galera.news/oglyad-it-rynku-na-2024-rik-3172/> (дата звернення 20.04.2025)
11. Підвищення стійкості шляхом прискорення цифрової трансформації бізнесу в Україні. *OECD Publishing*. 2024. Paris, URL: <https://doi.org/10.1787/5d9e86a7-uk> (дата звернення 26.04.2025)
12. Рекорд вакансій за час повномасштабного вторгнення, ремоут зростає. Огляд IT-ринку праці. *DOU*. Серпень 2024. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/it-job-market-august-2024/dou.ua+1dou.ua+1> (дата звернення 06.04.2025)
13. Сабадишина Ю. Які країни приносять найбільше виторгу українському IT. *Аналітичний центр спільноти програмістів: DOU*. Лютий 2025. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/it-export-in-2024/dou.ua+3dou.ua+3dou.ua+3> (дата звернення 15.04.2025)
14. Тренди IT-ринку праці під час війни: дослідження IT Expert. Вересень 2022. URL: <https://itexpert.work/uk/4-trendy-it-rynku-praczi-pid-chas-vijny-doslidzhennya-itexpert/> (дата звернення 10.04.2025)
15. Українська техгалузь на третій рік війни: результати IT Research Ukraine 2024. URL: <https://itcluster.lviv.ua/ukrayinska-tehgaluz-na-tretij-rik-vijny-rezultaty-it-research-ukraine-2024-stijkist-yak-nova-realist/> (дата звернення 20.04.2025)
16. Українське IT в перший місяць війни. Понад 60% залишили свої домівки *DOU*. Березень 2022. URL: https://dou.ua/lenta/articles/ukrainian-it-during-war/?from=recent_pinned (дата звернення 20.04.2025)
17. Черниш Л. Diia.City: Нові можливості для IT-компаній України. *BDO Україна*. Липень 2024. URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/insights-2/information-materials/2024/diia-city-benefits-tax-benefits-and-opportunities-for-it-business-in-ukrainebdo.ua+1bdo.ua+1> (дата звернення 10.04.2025)
18. Шевчук І. Б., Шевчук А. В. Структурно-динамічний аналіз IT-ринку України: виклики сьогодення. *Бізнес інформ*. 2024. № 3. С. 136-145. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-136-145> (дата звернення 30.04.2025)
19. Що чекає український IT ринок у 2024: тренди та прогнози. URL: <https://www.thegravity.agency/blog/sho-chekaye-ukrayinskij-it-rinok-u-2024-trendi-ta-prognozi> (дата звернення 25.04.2025)

Статтю отримано: 27.04.2025 / Рецензування 30.05.2025 / Прийнято до друку: 30.06.2025

Larysa Mykhalchyshyna

Candidate of Economics, Associate Professor
Private Higher Educational Institution

Vinnytsia Institute of Clothing Design and Entrepreneurship
Vinnytsia, Ukraine

E-mail: larysa.mykhalchyshyna@gmail.com

ORCID: 0000-0002-2579-3313

Oleksandr Nakonechnyi

Teacher, Structural unit "Professional College of Clothing Design"
Vinnytsia, Ukraine

E-mail: nakonechnyi.oleksandr.00@gmail.com

ORCID: 0000-0002-3018-5611

Vinnytsia, Ukraine

Yevhenii Diachuk

Teacher, Structural unit "Professional College of Clothing Design"
Vinnytsia, Ukraine

E-mail: zhenya_dyachuk@icloud.com

ORCID: 0009-0005-7326-1409

MODERN TRENDS AND CHALLENGES OF THE PROFESSIONAL LANDSCAPE OF IT SPECIALISTS IN UKRAINE

Abstract

Introduction. The information technology sector in Ukraine is a key sector of the modern economy, a powerful export driver that significantly affects the digital transformation of society. However, the COVID-19 pandemic and full-scale war have created new challenges that have radically changed the professional environment for IT specialists. Research into new trends and barriers is necessary for the formation of effective educational, personnel and economic policies in the IT sector.

Methods. The study uses a comprehensive interdisciplinary approach that combines quantitative and qualitative methods of analysis: system analysis; dynamics; comparative analysis; content analysis of public sources; secondary analysis of statistical data; expert assessment of the IT industry and its labour market; graphical and analytical methods.

Results. The main advantages of Ukrainian IT outsourcing are outlined, in particular: strong human resource potential, economic feasibility, high-quality technical education, digital maturity and resilience to crises. Structural changes are analyzed, in particular, workforce dynamics, employment trends and behavior in the labor market in the period from 2022 to 2024. Based on the latest data, the study highlights a temporary decline in 2022, after which signs of recovery and stabilization are observed in 2023–2024. The key problems faced by IT companies during the COVID-19 pandemic and hostilities are revealed, and it is also noted that these challenges have become an impetus for digital transformation, the development of remote work formats and business continuity strategies. Current trends in the IT sphere over the past three years are identified: the development of the outsourcing model; remote employment and digital mobility; demand for new specializations; maintaining reliability and sustainability. The stages of transformation of the IT job market during 2022–2024 are described. The main challenges for IT professionals during the war are identified and directions for supporting the competitiveness of the industry are proposed.

Discussion. In further research, it is advisable to analyze the effectiveness of state support for the IT sector, the impact of hybrid employment, and the transformation of educational trajectories, taking into account the experience of Central and Eastern European countries.

Keywords: IT industry, IT outsourcing, transformation, IT specialist, job market, challenges, war, trends.

References

1. Work.ua. (2023). IT vacancies in Ukraine – statistics. URL: <https://www.work.ua/stat/count/?category=1&quantity=1&time=year>
2. LinkedIn. (2024). Ukraine IT job market statistics. URL: https://www.linkedin.com/posts/geniocorp_ukraineit-jobmarket-itvacancies-activity-7214895708464648192-etxE
3. Artemchuk, O. (2024). Record demand for IT specialists: most job openings and responses since the

start of the war – DOU. Ekonomichna Pravda. URL: <https://epravda.com.ua/tehnologii/it-rinok-ukrajini-onoviv-rekord-6445-vakansiy-u-sichni-na-dou-802919> [in Ukr.].

4. Bublyk, A. (2025, May). Labor market analysis in Ukraine's IT industry 2025: Challenges and trends. Ukrainian IT News. URL: <https://itnews.kiev.ua/analiz-rynku-pratsi-v-ukrainskiy-it-industrii-2025-vyklyky-ta-tendentsii-5504/> [in Ukr.].

5. Vynnychuk, R. O., & Pytliovana, A. I. (2022). State and trends of employment in Ukraine's IT market. Problems of Modern Transformations. Series: Economics and Management, 1(4). URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-4-07-01> [in Ukr.].

6. Hubin, A. (2024, July). Number of vacancies grew by 22% in H1, but June dipped – IT market overview. Highload.Tech. URL: <https://highload.tech/uk/kilkist-vakansij-zroslo-na-22-za-pershe-pivrichchya-ale-cherven-proshiv-oglyad-it-rinku>

7. Lisik, O., & Moryak, T. (2023). Analysis of Ukraine's IT sector during full-scale war. Economy and Society, (55). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-67> [in Ukr.].

8. Melnyk, T., & Zavorodnia, Y. (2022). Ukraine's IT sector in the global market: 2022. Foreign Trade: Economics, Finance, Law, No. 6, 17–36. URL: [https://doi.org/10.31617/3.2022\(125\)021](https://doi.org/10.31617/3.2022(125)021) [in Ukr.].

9. Nazarenko, I. L., & Tkachenko, Y. V. (2023). State and prospects of IT sector development in Ukraine during wartime. Bulletin of Transport and Industry Economics, (81–82), 59–67. [in Ukr.].

10. Galeranews. (2024, August). IT market overview for 2024. URL: <https://galera.news/oglyad-it-rynku-na-2024-rik-3172/>

11. OECD. (2024). Enhancing resilience by accelerating digital business transformation in Ukraine. OECD Publishing. URL: <https://doi.org/10.1787/5d9e86a7-uk>

12. DOU. (2024, August). Record number of vacancies since the full-scale invasion, remote work is rising – IT labor market overview. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/it-job-market-august-2024/dou.ua+1dou.ua+1>

13. Sbadashyna, Y. (2025, February). Which countries generate the most revenue for Ukrainian IT. DOU. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/it-export-in-2024/dou.ua+3dou.ua+3dou.ua+3>

14. IT Expert. (2022, September). 4 trends in the IT labor market during the war. URL: <https://itexpert.work/uk/4-trendy-it-rynku-praczi-pid-chas-vijny-doslidzhennya-itexpert/>

15. IT Research Ukraine. (2024). Ukraine's tech industry in the third year of war: Resilience as the new reality. URL: <https://itcluster.lviv.ua/ukrayinska-tehgaluz-na-tretij-rik-vijny-rezultaty-it-research-ukraine-2024-stijkist-yak-nova-realnist/>

16. DOU. (2022, March). Ukrainian IT in the first month of war: Over 60% left their homes. URL: https://dou.ua/lenta/articles/ukrainian-it-during-war/?from=recent_pinned

17. Chernysh, L. (2024, July). Diia.City: New opportunities for Ukrainian IT companies. BDO Ukraine. URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/insights-2/information-materials/2024/diia-city-benefits-tax-benefits-and-opportunities-for-it-business-in-ukrainebdo.ua+1bdo.ua+1>

18. Shevchuk, I. B., & Shevchuk, A. V. (2024). Structural and dynamic analysis of Ukraine's IT market: Current challenges. Business Inform, (3), 136–145. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-136-145> [in Ukr.].

19. The Gravity. (2024). What awaits the Ukrainian IT market in 2024: Trends and forecasts. URL: <https://www.thegravity.agency/blog/sho-chekaye-ukrayinskij-it-rinok-u-2024-trendi-ta-prognozi>

Received: 04.27.2025 / Review 05.30.2025 / Accepted 06.30.2025

